

บทที่ 1

ระบบการผลิตสุกร

การเลี้ยงสุกรเข้ามามีบทบาทสำคัญต่อการผลิตเนื้อสัตว์ในประเทศไทยเราอย่างมาก มีการพัฒนาทั้งในด้านพันธุ์ การให้อาหาร และวิธีการจัดการฟาร์ม จนเจริญก้าวหน้าทัดเทียมกับอารยะประเทศแล้ว หรือล้ำหน้าบางประเทศในแถบเอเชียด้วยกัน ระหว่างปี 2526 จนถึง 2531 ปริมาณการผลิตสุกรในประเทศจะเพิ่มขึ้น 9.4 เปอร์เซ็นต์ แต่ในปี 2531 นั้นปริมาณการผลิตเพิ่มขึ้นจากปี 2530 เพียง 2.1 เปอร์เซ็นต์ (ตารางที่ 1.1) ทั้งนี้เป็นเพราะเกิดโรคระบาดขึ้นในช่วงปลายปี 2530 ทำให้สุกรแม่พันธุ์รวมทั้งลูกสุกรตายไปเป็นจำนวนมากการผลิตสุกรจึงไม่สามารถขยายตัวได้เท่าที่ควร อีกสาเหตุก็เพราะอาหารสัตว์มีราคาแพงขึ้นตั้งแต่กลางปี 2530 จนถึงปี 2531 ทำให้ต้นทุนการผลิตในปี 2531 สูงกว่าในปี 2530 (ตารางที่ 1.2) ผู้เลี้ยงสุกรจึงไม่สามารถเพิ่มการผลิตขึ้นได้ผู้เลี้ยงรายย่อยที่มีเงินทุนหมุนเวียนจำกัดก็จำเป็นต้องลดปริมาณการเลี้ยงลงหรือเลิกกิจการไป ปัจจุบันการเลี้ยงสุกรแบบพื้นบ้านมีแนวโน้มลดลงในขณะที่การเลี้ยงในเชิงธุรกิจการค้ามีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น

ตารางที่ 1.1 ปริมาณสุกรที่ผลิตในประเทศไทย ปี 2526 - 2531

ปี	จำนวนสุกรทั้งหมด		
	สุกรตันปี	ผลิตได้ในรอบปี	รวมทั้งหมด
2526	4,192,653	5,798,347	9,991,000
2527	4,263,201	6,357,465	10,620,666
2528	4,224,120	8,121,094	12,345,214
2529	4,201,074	5,965,908	10,166,982
2530	4,190,000	6,510,191	10,700,191
2531	4,260,000	6,667,739	10,927,739

ที่มา: ศูนย์สถิติการเกษตร สำนักเศรษฐกิจการเกษตร อ้างโดย สากล. 2530.

สุกรสารสิน, 14(53): 70-76.

ตารางที่ 2 ต้นทุน และราคาสุกร ปี 2529 - 2531

	2529	2530	เปรียบเทียบ	
			2531 (มค.)	ปี 2531 กับ 2530 (%)
ต้นทุน (บาท/กก.)	15.45	18.74	21.98	+17.29
ราคาสุกร (บาท/กก.)	19.15	22.10	21.27	- 3.76
+ กำไร / - ขาดทุน	+3.70	+3.36	-0.71	-
ราคาอาหารผสม (บาท/กก.)	3.53	4.16	5.15	+23.80

ที่มา: สากล. 2531. สุกรสาส์น, 14(56): 41-44.

ระบบการเลี้ยงสุกร

สุกรนั้นสามารถให้ผลิตภัณฑ์เนื้อในหลายรูปแบบ นับตั้งแต่เนื้อสุกร เนื้อสามชั้น (เบคอน) เนื้อสะโพก(แฮม) เครื่องใน จนกระทั่งหนังสุกร เกือบจะกล่าวได้ว่าไม่มีส่วนใดในร่างกายสุกรสูญเสียไปโดยเปล่าประโยชน์ ระบบการผลิตสุกรก็จะแตกต่างกันไปตามวัตถุประสงค์ ซึ่งวัตถุประสงค์หลักของการผลิตสุกรก็จะเป็นการขุนสุกร หรือมีการผลิตลูกสุกรขายเพื่อนำไปขุนหรือบางฟาร์มก็อาจจะทำการเลี้ยงสุกรพันธุ์เพื่อผลิตพ่อแม่ชาย บางฟาร์มก็อาจจะทำหมดทุกวัตถุประสงค์ทั้งผลิตพ่อแม่พันธุ์ ผลิตลูกสุกรและทำการขุนสุกรไปพร้อม ๆ กัน อย่างไรก็ตาม ระบบการเลี้ยงสุกรในปัจจุบันก็จะมีอยู่ 2 ระบบใหญ่ ๆ ด้วยกัน

1. ระบบการเลี้ยงขนาดเล็ก (small - scale subsistence production) เป็นการเลี้ยงแบบพื้นบ้าน ซึ่งมักจะเรียกว่าเป็นหมูออมสินมีวิธีการเลี้ยงอย่างง่าย ๆ อาจจะมีการผูกสุกรไว้ใต้ถุนบ้าน หรือขังไว้ในเล้าแบบง่าย ๆ ส่วนใหญ่จะให้เศษอาหาร หรือเศษผัก หรือวัตถุดิบอาหารตามแต่จะหาได้ มาต้มรวมกัน หรืออาจจะให้กินโดยไม่มีการต้ม ซึ่งอาจจะมีการเสริมอาหารชั้นหรือไม่ก็ตาม ไม่มีการจัดการและการให้อาหารที่ถูกต้องอันเป็นผลทำให้สุกรโตช้า คุณภาพซากต่ำประสิทธิภาพการสืบพันธุ์ต่ำ และมักจะเสี่ยงต่อการเกิดโรคระบาดขึ้นกับทั้งสุกร และผู้เลี้ยงสุกรเองด้วย ในปี 2520 ได้มีการศึกษาการเลี้ยงสุกรขุนแบบพื้นบ้านพบว่าผู้เลี้ยงจะต้องใช้เวลาเลี้ยง 10 เดือน 3 สัปดาห์ จึงจะผลิตสุกรได้ขนาดน้ำหนัก 120 กิโลกรัมและเสียค่าใช้จ่ายทั้งหมดต่อน้ำหนัก 1 กิโลกรัม เป็นเงิน 11.48 บาท (ตารางที่ 1.3) วิธีการเลี้ยงแบบนี้จะใช้ต้นทุนต่ำ เหมาะกับผู้ที่มีต้นทุนน้อยและยังไม่มีประสบการณ์พอ หรือไม่มีความสามารถที่จะจัดการดูแลสุกรแบบการค้าได้

ตารางที่ 1.3 เปรียบเทียบต้นทุนการผลิตสุกรแบบพื้นบ้านกับแบบการค้า (ปี 2520)

หน่วย : บาท/ตัว

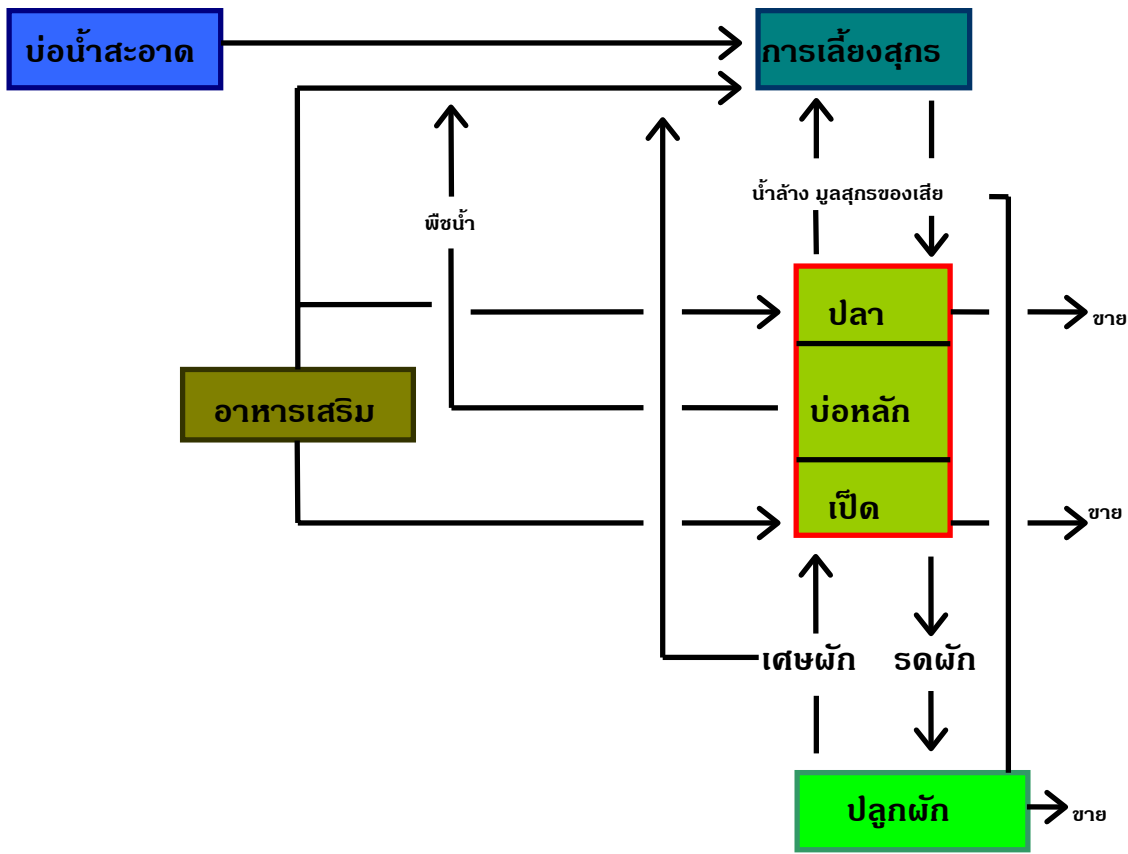
รายการ	แบบพื้นบ้าน	แบบการค้า
ต้นทุนผันแปร	1,367.84	1,537.77
ค่าพันธุ์สัตว์	400.00	483.75
ค่าอาหาร	781.55	936.80
ค่าแรงงาน	82.24	35.36
ค่าเวชภัณฑ์	4.50	7.89
ค่าน้ำ - ค่าไฟฟ้า	3.50	7.63
ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง และหล่อลื่น	-	2.58
ค่าอุปกรณ์	-	0.61
ค่าฟันทัดอาหาร	6.80	-
ค่าต้อน	4.00	4.00
ค่าเสียโอกาสเงินลงทุน (%)	85.25	59.15
ต้นทุนคงที่	9.95	21.82
ค่าซ่อมแซมคอก โรงเรือน	1.43	0.04
ค่าใช้ที่ดิน	0.42	0.37
ค่าเสื่อมคอก โรงเรือนและอุปกรณ์	7.62	12.36
คอก โรงเรือนและอุปกรณ์	0.51	9.07
รวมต้นทุนการผลิตทั้งหมด	1,377.82	1,559.61
ต้นทุนผันแปร ต่อ กก.	11.40	15.38
ต้นทุนทั้งหมด ต่อ กก.	11.48	15.60
ระยะเวลาเลี้ยง (วัน)	120(12-120)	100(10-100)
น้ำหนักส่งตลาด (กก.)	321	180

ที่มา: สากล. 2524. สุกรสำเนา, 7(29): 71-87.

2. การเลี้ยงแบบการค้า (Intensive Production) การเลี้ยงแบบนี้จะต้องใช้ต้นทุนโรงเรือนและอุปกรณ์สูง และต้องมีประสบการณ์ในการจัดการดูแลสูง เป็นการผลิตสุกรในจำนวนมาก ๆ โดยใช้แรงงานเพียงเล็กน้อย ดังนั้นการเลี้ยงแบบนี้ผู้เลี้ยงจะยึดเอาเป็นอาชีพหลัก หรือทำรายได้สูงสุดให้แก่ครอบครัว จะมีการเลี้ยงเป็นกิจลักษณะในจำนวนมาก ๆ ซึ่งอาหารที่ใช้เลี้ยงจะเป็นอาหารแห้ง หรือเรียกว่า อาหารชั้น ซึ่งมีทั้งที่ใช้หัวอาหารมาผสม และผสมอาหารชั้นใช้เองในฟาร์ม โดยมีการปรับระดับโปรตีนให้เพียงพอกับความต้องการของสุกรแต่ละขนาด และแต่ละชนิด ซึ่งมีผลทำให้สุกรโตเร็ว และขายได้ราคาสูงเพราะสุกรมีคุณภาพซากดี

จากรายงานการศึกษาการเลี้ยงสุกรแบบการค้าในปี 2520 พบว่า สุกรขุนขนาดน้ำหนัก 100 กิโลกรัม ใช้เวลาเลี้ยงประมาณ 6 เดือน จะเสียค่าใช้จ่ายทั้งหมดต่อน้ำหนักสุกร 1 กิโลกรัม เป็นเงิน 15.60 บาท ซึ่งค่าใช้จ่ายนี้จะสูงกว่าการเลี้ยงแบบพื้นบ้าน อย่างไรก็ตาม สุกรที่เลี้ยงแบบการค้าจะขายได้ในราคาที่สูงกว่า และยังสามารถเลี้ยงสุกรขุนขายได้ถึง 2 รุ่น ในระยะเวลา 1 ปี ในแต่ละคอก

นอกจากระบบการเลี้ยงทั้งสองแบบที่กล่าวมาแล้ว ยังมีระบบการเลี้ยงอีกแบบซึ่งเป็นที่ใช้อย่างกว้างขวางในแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เป็นแบบที่เรียกว่า ระบบผสมผสาน (integrated system) โดยการเลี้ยงสุกรผสมผสานกับการเลี้ยงปลา การปลูกผัก และการเลี้ยงเป็ด ดังภาพที่ 1.1

ภาพที่ 1.1 แผนผังแสดงระบบการเลี้ยงสุกรแบบผสมผสาน

ระบบนี้จะใช้บ่อน้ำเป็นหลัก สิ่งแรกคือ บ่อน้ำสะอาดใช้เป็นน้ำดื่มให้สุกร และเพื่อรักษาระดับน้ำในบ่อเลี้ยงปลาและเปิด ซึ่งน้ำในบ่อเลี้ยงปลาและเปิดจะใช้สำหรับล้างคอกสุกร และรดแปลงผัก น้ำเสียจากการล้างคอกสุกรจะถูกปล่อยลงบ่อปลา เพื่อกระตุ้นการเจริญเติบโตของจุลินทรีย์ในน้ำ และพืชน้ำซึ่งจะเป็นอาหารปลาและเปิด หรืออาจจะใช้สำหรับรดแปลงผักโดยตรงก็ได้ เศษผักจะถูกนำกลับมาเลี้ยงสุกรและเปิด

ระบบนี้จะเหมาะกับระบบการเลี้ยงขนาดเล็ก เพราะสัดส่วนของขนาดบ่อ และจำนวนสุกร ควรจะเป็น 30 ตัว ของสุกรระยะกำลังเจริญเติบโต (หรือแม่สุกร 2 ตัว กับลูก ๆ จนถึงน้ำหนักส่งตลาด) ต่อ 1 บ่อขนาด 2.5 ไร่ ในแต่ละปีบ่อปลาจะถูกปล่อยให้แห้งแล้วหว่านมูลสุกร 2-3 ตันต่อ 2.5 ไร่ ลงในบ่อน้ำ ถ้าดินเป็นกรดก็จะปรับให้เป็นกลางโดยใช้ปูนขาว แล้วปล่อยน้ำเข้า หลังจากนั้น 7 วันจะปล่อยลูกปลาลงในบ่อ ซึ่งจะปล่อยหลาย ๆ ชนิดปนกันก็ได้ ทั้งนี้จำนวนปลาที่จะปล่อยก็ขึ้นอยู่กับชนิดของปลา

การเลี้ยงสุกรแบบพื้นบ้าน

การเลี้ยงสุกรแบบการค้า

ภาพที่ 1.2 การเลี้ยงสุกรแบบพื้นบ้านโดยผูกสุกรไว้ได้ถุน และการเลี้ยงแบบการค้า

ต้นทุนการผลิตสุกร

การเลี้ยงสุกรก็เหมือนกับธุรกิจประเภทอื่นคือ มีจุดมุ่งหมายที่จะทำการผลิตด้วยต้นทุนต่ำที่สุดเพื่อให้ได้กำไรเพิ่มขึ้น แต่บางครั้ง ผู้เลี้ยงสุกรยังไม่เข้าใจถึงวิธีการที่จะคิดต้นทุนการผลิตสุกร ซึ่งต้นทุนการผลิตสุกรในที่นี้ จะเป็นต้นทุนการผลิตที่ประเมินขึ้นในแบบธุรกิจ หรือในเชิงเศรษฐศาสตร์ โดยมีรายการค่าใช้จ่ายที่สำคัญประกอบกันหลายอย่าง มีทั้งค่าใช้จ่ายที่เป็นเงินสดและค่าใช้จ่ายที่ไม่ใช่เงินสด แต่ก็สามารถประเมินเป็นตัวเงินได้ ดังนั้นบางครั้งผู้เลี้ยงสุกรคิดว่าธุรกิจของตนเองมีกำไร แต่แท้ที่จริงกำไรนั้นอาจเป็นเพียงผลตอบแทนที่เป็นค่าแรงงานของผู้เลี้ยงเองเท่านั้น หรืออาจจะเป็นการขาดทุนก็ได้เมื่อนำรายได้มาหักลบกับต้นทุนการผลิตทั้งหมด ทั้งนี้เพราะบางครั้งผู้เลี้ยงจะมองข้ามค่าแรงงานของตนเอง ค่าโรงเรือน คอก และอุปกรณ์ที่ได้สร้างขึ้นมาก่อน จึงทำให้ต้นทุนที่ผู้เลี้ยงประเมินขึ้นมาต่ำกว่าความเป็นจริง ทำให้เกิดการเข้าใจผิดว่าธุรกิจของตนเองได้กำไร

การประเมินต้นทุนการผลิตอย่างต่อเนื่อง จะทำให้ผู้เลี้ยงสามารถประเมินสถานการณ์กิจการของตัวเองได้ ทำให้รู้ว่าการทำงานของผู้เลี้ยงมีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงไร เช่น จากจำนวนแรงงานที่ใช้อยู่นั้นเหมาะสมหรือไม่ หากมากเกินไปจะได้หาทางแก้ไขต่อไป หรือต้นทุนทางด้านอาหาร ซึ่งเป็นต้นทุนส่วนใหญ่ของการผลิต หากมีราคาสูงมากเกินไปก็จะหาทางเปลี่ยนสูตรอาหาร โดยใช้วัตถุดิบที่มีราคาถูกลงมาทดแทนวัตถุดิบเดิมที่ใช้ซึ่งมีราคาแพง เพื่อลดราคาอาหารให้ต่ำลง อย่างไรก็ตาม การจะประเมินต้นทุนได้จะต้องมีการจดบันทึกข้อมูลต่างๆ ของรายจ่ายที่เกี่ยวข้องกับการเลี้ยงสุกร ซึ่งต้นทุนการผลิตสุกรจะแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ด้วยกันคือ

1. ต้นทุนผันแปร เป็นค่าใช้จ่ายที่มีการเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา ได้แก่ ค่าพันธุ์ ค่าอาหาร ค่าแรงงาน ค่ายาป้องกันและรักษาโรค ค่าน้ำค่าไฟฟ้า ค่าซื้ออุปกรณ์หรือวัสดุที่สิ้นเปลือง เช่น ไม้กวาด พลั่ว เป็นต้น ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง ค่าซ่อมแซมโรงเรือนและอุปกรณ์ ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ และค่าเสียโอกาสเงินลงทุน (ค่าตอบแทน หรือค่าดอกเบี้ยที่ผู้เลี้ยงเสียโอกาสที่จะได้รับ จากการที่นำเงินไปลงทุนเป็นค่าใช้จ่ายผันแปรทั้งหมดแทนที่จะนำไปฝากธนาคาร)

2. ต้นทุนคงที่ เป็นค่าใช้จ่ายที่ไม่มีมีการเปลี่ยนแปลง ได้แก่ ค่าใช้จ่ายที่ดิน ค่าเสื่อมโรงเรือนและอุปกรณ์ และค่าเสียโอกาสโรงเรือนและอุปกรณ์

เพื่อให้สะดวก และง่ายต่อการเข้าใจ จึงขอยกตัวอย่างประกอบการอธิบายวิธีการคิดต้นทุนการผลิตสุกร โดยเป็นการผลิตสุกรขุน ดังต่อไปนี้

ฟาร์มสุกรแห่งหนึ่ง เลี้ยงสุกรขุนจำนวน 800 ตัว โดยได้ลงทุนก่อสร้างโรงเรือนเลี้ยงสุกรไปทั้งสิ้น 960,000 บาท และซื้ออุปกรณ์ที่ใช้ในโรงเรือน เช่น รางอาหาร รถเข็นอาหาร เครื่องชั่งน้ำหนักสุกร ฯลฯ มีมูลค่ารวม 126,600 บาท ทำการจ้างคนงานมาช่วยงานในฟาร์ม 1 คน อัตราค่าจ้างเดือนละ 4,000 บาท จะต้องเสียค่าน้ำเดือนละประมาณ 450 บาท ค่าไฟฟ้าเดือนละประมาณ 700 บาท ถ้าหากฟาร์มต้องซื้อลูกสุกรมาเลี้ยงในราคาตัวละ 700 บาท (น้ำหนักประมาณ 12 กิโลกรัม) และสามารถขายส่งตลาดที่น้ำหนัก 100 กิโลกรัม ในราคา กิโลกรัมละ 25 บาท เราสามารถคำนวณหาต้นทุนการผลิต และกำไร/ขาดทุนที่ฟาร์มควรจะได้ โดยคำนวณจากค่าใช้จ่ายทั้งหมดของฟาร์มคิดเป็นต้นทุนต่อการเลี้ยงสุกรขุน 1 ตัว แยกออกเป็น ส่วน ๆ ได้ดังนี้

1. ค่าพันธุ์สัตว์

ซื้อลูกสุกร น้ำหนัก 12 กิโลกรัม จำนวน 800 ตัว ในราคาตัวละ 700 บาท

2. ค่าอาหาร

- สุกรเล็กระยะ 12-30 กิโลกรัม จำนวน 800 ตัว ใช้อาหารรวมทั้งหมด 41,600 กิโลกรัม ถ้าอาหารสุกรเล็กราคา กิโลกรัมละ 500 บาท คิดเป็นค่าอาหารสุกรเล็ก = $41,600 \times 5 = 208,000$ บาท

- สุกรรุ่นระยะ 30-60 กิโลกรัม จำนวน 800 ตัว ใช้อาหารไปทั้งหมด 84,000 กิโลกรัม ถ้าราคาอาหารสุกรรุ่น กิโลกรัมละ 4.50 บาท คิดเป็นค่าอาหารสุกรรุ่น = $84,000 \times 4.50 = 378,000$ บาท

- สุกรขุนระยะ 60-100 กิโลกรัม จำนวน 800 ตัว ใช้อาหารไปทั้งหมด 215,600 กิโลกรัม ถ้าราคาอาหาร กิโลกรัมละ 4.00 บาท คิดเป็นค่าอาหารสุกรขุน = $215,600 \times 4.00 = 862,400$ บาท

รวมเป็นค่าอาหารเลี้ยงสุกรจากน้ำหนัก 12 กิโลกรัม จนถึงส่งตลาด (100 กิโลกรัม) จำนวน 800 ตัว เป็นเงินทั้งสิ้น = $208,000 + 378,000 + 862,400 = 1,448,400$ บาท คิดเป็นค่าอาหารสำหรับเลี้ยงสุกรขุน 1 ตัว = 1,810.50 บาท

3. ค่าแรงงาน

- จ่ายค่าจ้างคนงาน 1 คน อัตราเดือนละ 4,000 บาท ใช้เวลาในการเลี้ยงสุกรจากน้ำหนัก 12 กิโลกรัม ถึงส่งตลาดประมาณ 5.5 เดือน คิดเป็นค่าจ้างคนงานเลี้ยงสุกรขุน 800 ตัว = 22,000 บาท หรือเป็นค่าจ้างคนงานเลี้ยงสุกรขุน 1 ตัว = 27.5 บาท

- คิดค่าแรงสำหรับเจ้าของฟาร์มเอง โดยสมมติให้เงินเดือนเจ้าของฟาร์มเดือนละ 10,000 บาท ดังนั้นคิดเป็นค่าแรงเจ้าของฟาร์มในการเลี้ยงสุกรขุน 800 ตัว เป็นเงิน $10,000 \times 5.5 = 55,000$ บาท หรือเป็นค่าแรงเจ้าของฟาร์มในการเลี้ยงสุกรขุน 1 ตัวเป็นเงิน 68.75 บาท ดังนั้น ค่าแรงในการเลี้ยงสุกรขุนของฟาร์ม 1 ตัว จะเป็นเงิน $= 27.5 + 68.75 = 96.25$ บาท

4. ค่ายาป้องกันและรักษาโรค

สมมติว่าฟาร์มมีการทำวัคซีน และถ่ายพยาธิต่าง ๆ ดังนี้

- วัคซีนอหิวาต์ เสียค่าใช้จ่ายตัวละ 3 บาท
 - วัคซีนปากและเท้าเปื่อย เสียค่าใช้จ่ายตัวละ 5 บาท
 - ยาถ่ายพยาธิ เสียค่าใช้จ่ายตัวละ 3.30 บาท
- รวมเป็นค่ายาและวัคซีนตัวละ $= 3 + 5 + 3.30 = 11.30$ บาท

5. ค่าน้ำ - ค่าไฟฟ้า

ฟาร์มต้องจ่ายค่าน้ำเดือนละ 450 บาท ค่าไฟฟ้าเดือนละ 700 บาท

คิดเป็นค่าน้ำ-ค่าไฟฟ้า สำหรับการเลี้ยงสุกร 800 ตัว $= (450 + 700) \times 5.5$
 $= 6,325$ บาท

นั่นคือคิดเป็นค่าน้ำ-ค่าไฟฟ้าในการเลี้ยงสุกรขุน 1 ตัว $= 7.91$ บาท

6. ค่าซื้ออุปกรณ์

เป็นค่าใช้จ่ายในการซื้ออุปกรณ์หรือวัสดุสิ้นเปลืองซึ่งใช้ได้ไม่เกิน 1 ปี เช่น ไม้กวาด พลั่ว ฯลฯ สมมติว่าในแต่ละปีฟาร์มต้องจ่ายค่าวัสดุเหล่านี้ 600 บาท ในรอบ 1 ปี โดยเลี้ยงสุกรขุนได้ประมาณ 2.5 รุ่น

คิดเป็นค่าใช้จ่ายในการซื้อวัสดุต่อรุ่น $= \frac{600}{2.5} = 240$ บาท

ดังนั้น ค่าใช้จ่ายในการซื้อวัสดุต่อสุกร 1 ตัว $= 0.30$ บาท

7. ค่าซ่อมแซมโรงเรือน และอุปกรณ์

- ฟาร์มลงทุนก่อสร้างโรงเรือนไปเป็นเงิน 960,000 บาท ถ้าหากโรงเรือนนี้ใช้งานได้ยาวนาน 10 ปี โดยเสียค่าบำรุงซ่อมแซม 1 เปอร์เซ็นต์

คิดเป็นค่าบำรุงซ่อมแซมโรงเรือนต่อปี $= \frac{960,000 \times 1}{10 \times 100} = 960$ บาท

คิดเป็นค่าบำรุงซ่อมแซมโรงเรือนต่อการเลี้ยงสุกรขุน 1 รุ่น $= \frac{960}{2.5}$
 $= 384$ บาท

- นอกจากนี้ต้องจ่ายค่าซื้ออุปกรณ์ อาทิ รางอาหาร รถเข็นอาหาร เครื่องชั่ง ฯลฯ มีมูลค่าเป็นเงิน 126,600 บาท กำหนดให้อุปกรณ์เหล่านี้สามารถใช้งานได้ 5 ปี และต้องเสียค่าบำรุงซ่อมแซม 2 เปอร์เซ็นต์

$$\text{คิดเป็นค่าบำรุงซ่อมแซมอุปกรณ์ต่อปี} = \frac{126,600 \times 2}{5 \times 100} = 506.4 \text{ บาท}$$

$$\text{คิดเป็นค่าบำรุงซ่อมแซมอุปกรณ์ต่อการเลี้ยงสุกรขุน 1 รุ่น} = \frac{506.4}{2.5} = 202.56 \text{ บาท}$$

$$\begin{aligned} \text{รวมเป็นค่าบำรุงซ่อมแซมโรงเรือนและอุปกรณ์ต่อการเลี้ยงสุกรขุน 1 รุ่น} &= 384 + 202.56 \\ &= 586.56 \text{ บาท} \end{aligned}$$

ดังนั้นจึงเป็นค่าใช้จ่ายบำรุงซ่อมแซมโรงเรือนและอุปกรณ์ต่อการเลี้ยงสุกรขุน 1 ตัว

$$= \frac{586.56}{800} = 0.73 \text{ บาท}$$

8. ค่าเสียโอกาสเงินลงทุน

รายจ่ายส่วนนี้จริง ๆ แล้วไม่ได้มีการจ่ายออกไปเป็นเงินสด แต่หมายถึง ดอกเบี้ยที่เจ้าของฟาร์มควรจะได้จากการเอาเงินที่นำมาลงทุน (ต้นทุนผันแปรทั้งหมด) ไปฝากธนาคาร ซึ่งจะคิดได้จากค่าใช้จ่ายผันแปรทั้งหมด คูณด้วย อัตราดอกเบี้ยของเงินฝากประจำ ถ้าหากอัตราดอกเบี้ยของเงินฝากประจำถ้าอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำ เท่ากับ 10 เปอร์เซ็นต์

ค่าใช้จ่ายผันแปรทั้งหมดของฟาร์ม สำหรับการเลี้ยงสุกรขุน 800 ตัว ที่คำนวณมาแล้ว ต้องจ่ายออกไปเป็นเงินสด = $(700 \times 800) + 1,448,400 + 22,000 + (11.30 \times 800) + 6,325 + 240 + 586.56 = 2,046,591.56$

$$\begin{aligned} \text{ดังนั้นคิดเป็นค่าเสียโอกาสของเงินลงทุนต่อปี} &= \frac{2,046,591.56 \times 10}{100} \\ &= 204,659.15 \text{ บาท} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{คิดเป็นค่าเสียโอกาสของเงินลงทุนต่อการเลี้ยงสุกรขุน 1 รุ่น} &= \frac{204,659.15}{2.5} \\ &= 81,863.66 \text{ บาท} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{ซึ่งคิดเป็นค่าเสียโอกาสของเงินลงทุนในการเลี้ยงสุกรขุน 1 ตัว} &= \frac{81,863.66}{800} \\ &= 102.33 \text{ บาท} \end{aligned}$$

ค่าใช้จ่ายที่กล่าวถึงทั้งหมดนี้เป็นค่าใช้จ่ายที่ไม่คงที่จะผันแปรอยู่ตลอดเวลา และเจ้าของฟาร์มยังสามารถที่จะควบคุมหรือปรับลดได้ เช่น ค่าอาหารสามารถที่จะปรับลดลงได้โดยการปรับ

สูตรอาหาร โดยการใช้วัตถุดิบที่มีราคาถูกมาทดแทน ราคาสุกรก็จะเปลี่ยนแปลงตามราคาตลาด เป็นต้น สำหรับรายจ่ายที่จะกล่าวถึงต่อไปนี้จะป็นรายจ่ายที่คงที่ไม่มีเปลี่ยนแปลง ได้แก่

1. ค่าใช้ที่ดิน

โดยจะคิดเป็นค่าเช่าที่ดินต่อการเลี้ยงสุกรขุน 1 ตัว ถ้าใช้ที่ดินของตนเองก็จะประเมินตามอัตราค่าเช่าในท้องถิ่น แต่ถ้าเช่าก็คิดตามค่าใช้จ่ายจริง สมมุติว่าฟาร์มต้องเช่าที่ดินเพื่อใช้เลี้ยงสุกรปีละ 3,000 บาท คิดเป็นค่าใช้ที่ดินในการเลี้ยงสุกรขุน 1 รุ่น $= \frac{3,000}{2.5} = 1,200$ บาท

$$\text{ดังนั้นคิดเป็นค่าใช้ที่ดินในการเลี้ยงสุกรขุน 1 ตัว} = \frac{1,200}{800} = 1.50 \text{ บาท}$$

2. ค่าเสื่อมโรงเรือน และอุปกรณ์

ค่าใช้จ่ายในการก่อสร้างโรงเรือน เป็นเงิน 960,000 บาท ซึ่งในแต่ละปีก็จะมีการสึกหรอไปเรื่อย ๆ ถ้าสมมุติให้โรงเรือนนี้สามารถใช้เลี้ยงสุกรได้นาน 10 ปี และเมื่อหมดอายุการใช้งานแล้วให้มีมูลค่าเป็นศูนย์

$$\begin{aligned} \text{ค่าเสื่อมของโรงเรือนต่อปี} &= \frac{\text{มูลค่าเมื่อสร้าง} - \text{มูลค่าเมื่อหมดอายุ}}{\text{อายุการใช้งานได้(ปี)}} \\ &= \frac{960,000 - 0}{10} = 96,000 \text{ บาท} \end{aligned}$$

ค่าใช้จ่ายในการซื้ออุปกรณ์ใช้ในฟาร์ม 126,600 บาท สมมุติว่าอุปกรณ์เหล่านี้มีอายุใช้งาน 5 ปี และมีมูลค่าเมื่อหมดอายุเป็น 0

$$\text{ค่าเสื่อมของอุปกรณ์ต่อปี} = \frac{126,600 - 0}{5} = 25,320 \text{ บาท}$$

$$\begin{aligned} \text{รวมเป็นค่าเสื่อมโรงเรือนและอุปกรณ์ที่ใช้เลี้ยงสุกรขุน 800 ตัว ต่อปี} &= 96,000 + 25,320 \\ &= 121,320 \text{ บาท} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{คิดเป็นค่าเสื่อมโรงเรือน และอุปกรณ์ ต่อการเลี้ยงสุกรขุน 1 รุ่น} \\ &= \frac{121,320}{800} = 48,528 \text{ บาท} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{ดังนั้นจะเป็นค่าเสื่อมโรงเรือน และอุปกรณ์ต่อการเลี้ยงสุกรขุน 1 ตัว} \\ &= \frac{48,528}{800} = 60.66 \text{ บาท} \end{aligned}$$

3. ค่าเสียโอกาสโรงเรือน และอุปกรณ์

ค่าใช้จ่ายส่วนนี้ หมายถึง ดอกเบี้ยที่เจ้าของฟาร์มควรจะได้ถ้าหากนำเงินที่เอามาลงทุนสร้างโรงเรือนและซื้ออุปกรณ์ต่าง ๆ ไปฝากธนาคาร

$$\text{ค่าเสียโอกาสต่อปี} = \frac{(\text{มูลค่าต้นปี} + \text{มูลค่าปลายปี})}{2} \times \text{อัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำ}$$

ค่าก่อสร้างโรงเรือน 960,000 บาท ซึ่งค่าเสื่อมโรงเรือนต่อปีมีค่าเท่ากับ 96,000 บาท

ดังนั้นมูลค่าของโรงเรือนเมื่อปลายปีแรก = 960,000 - 96,000 = 864,000 บาท

$$\begin{aligned} \text{ค่าเสียโอกาสโรงเรือนต่อปี} &= \frac{(960,000 + 864,000)}{2} \times \frac{10}{100} \\ &= 91,200 \text{ บาท} \end{aligned}$$

ค่าใช้จ่ายซื้ออุปกรณ์ใช้ในฟาร์ม 126,600 บาท มีค่าเสื่อมปีละ 25,320 บาท

ดังนั้นสิ้นปีแรกจะมีมูลค่าปลายปี = 126,600 - 25,320 = 101,280 บาท

$$\begin{aligned} \text{ค่าเสียโอกาสของอุปกรณ์ต่อปี} &= \frac{(126,600 + 101,280)}{2} \times \frac{10}{100} \\ &= 11,394 \text{ บาท} \end{aligned}$$

รวมเป็นค่าเสียโอกาสโรงเรือนและอุปกรณ์สำหรับเลี้ยงสุกรขุนต่อปี = 101,280 + 11,394
= 112,674 บาท

คิดเป็นค่าเสียโอกาสโรงเรือนและอุปกรณ์ต่อการเลี้ยงสุกรขุนต่อรุ่น = $\frac{112,674}{2.5}$
= 45,069.6 บาท

ดังนั้นค่าเสียโอกาสโรงเรือนและอุปกรณ์ต่อการเลี้ยงสุกรขุน 1 ตัว = $\frac{45,069.60}{800}$
= 56.34 บาท

ในตารางที่ 1.4 นั้นเป็นการสรุปค่าใช้จ่ายทั้งหมดของฟาร์มในการเลี้ยงสุกรขุนต่อตัวเป็นเงิน 2,847.82 บาท ซึ่งคิดเป็นต้นทุนการผลิตทั้งหมดต่อหน้าหนักสุกรมีชีวิต 1 กิโลกรัม เท่ากับ 28.48 บาท ถ้าหากราคาสุกรมีชีวิตกิโลกรัมละ 25 บาท ก็จะทำให้ฟาร์มขาดทุน 3.48 บาท ต่อหน้าหนักสุกรมีชีวิต 1 กิโลกรัม

ตารางที่ 1.4 ต้นทุนการผลิตสุกรขุนจากน้ำหนัก 12 ถึง 100 กิโลกรัม

รายการ	เงินสด (บาท)	ไม่เป็นเงินสด (บาท)	รวม
ต้นทุนผันแปร			
ค่าพันธุ์สุกร	700.00	-	700.00
ค่าอาหาร	1,810.50	-	1,810.50
ค่าแรงงาน	27.50	68.75	96.25
ค่ายาป้องกัน และรักษาโรค	11.30	-	11.30
ค่าน้ำ - ค่าไฟฟ้า	7.91	-	7.91
ค่าซื้อวัสดุอุปกรณ์	0.30	-	0.30
ค่าซ่อมแซมโรงเรือนและอุปกรณ์	0.73	-	0.73
ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ	-	-	-
ค่าเสียโอกาสของเงินทุน (10%)	-	120.33	120.33
รวมต้นทุนผันแปร	2,558.24	171.08	2,729.32
ต้นทุนคงที่			
ค่าใช้ที่ดิน	1.50	-	1.50
ค่าเสื่อมโรงเรือน และอุปกรณ์	-	60.66	60.66
ค่าเสียโอกาสโรงเรือนและอุปกรณ์	-	56.34	56.34
รวมต้นทุนคง	1.50	117.00	118.50
รวมต้นทุนทั้งหมด	2,559.74	288.08	2,847.82
คิดเป็นต้นทุนการผลิตทั้งหมดต่อหน้าหนักสุกรมีชีวิต 1 กก.			28.48
ราคาที่ขายได้ต่อหน้าหนักสุกรมีชีวิต 1 กก.			25.00
ขาดทุนต่อหน้าหนักสุกรมีชีวิต 1 กก.			3.48

ตัวเลขที่ใช้แสดงในการคำนวณนี้เป็นเพียงตัวเลขสมมุติขึ้น ซึ่งจริง ๆ แล้วในรายการสิ่งก่อสร้าง หรือเครื่องจักรที่ก่อสร้างด้วยโลหะ เมื่อหมดอายุการใช้งานแล้วก็จะมีมูลค่าขายเป็นเศษโลหะได้ การคำนวณต้นทุนการผลิตในแต่ละรายการ ควรที่จะประเมินออกมาเป็นประเภท เช่น สุกรขุน ลูกสุกรหย่านม สุกรแม่พันธุ์ สุกรพ่อพันธุ์ แล้วหาค่าเฉลี่ยออกมาเป็นต้นทุนของแต่ละรุ่น หรือแต่

ละตัว เพื่อความสะดวกหรือง่ายต่อการนำไปหักลบกับรายได้จากการขายสุกรรุ่นนั้น หรือตัวนั้น ก็จะทำให้ทราบทันทีว่าฟาร์มมีกำไรหรือขาดทุนมากน้อยเพียงไร ถ้าหากพบว่าขาดทุนก็จะได้ย้อนกลับไปดูรายจ่ายแต่ละรายการว่าอะไรเป็นสาเหตุทำให้ค่าใช้จ่ายสูง ก็จะช่วยให้ทราบจุดที่ควรจะแก้ไขได้ในโอกาสต่อไป

